

شماره.....۰۲۴۴/۱۳/۵۴

تاریخ.....۷/۸/۱۳۹۳

دپوکت.....

باسمه تعالی

ذیحسابی و اداره کل امور مالی

اداره کل امور مالی

ذیحسابی

امور مالی

باسلام و احترام

در اجرای ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور، به پیوست دستورالعمل حسابداری کسری ابواب جمعی برداشتی به موجب احکام صادره از مراجع ذیصلاح که طی نامه شماره ۴۰۳۰۰/۶۱۲ مورخ ۱۳۹۳/۷/۸ به تایید دیوان محاسبات کشور رسیده است، برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

سید رحمت اله اکرمی
معاون نظارت مالی و خزانه دار کل کشور

به نام خدا

وزارت امور اقتصادی و دارایی

معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور

اداره کل بازرسی و تلفیق حسابها و روشهای حسابداری

موضوع: دستورالعمل حسابداری کسری ابواب جمعی برداشتی به موجب احکام صادره از مراجع ذیصلاح

فهرست مطالب

۱- مقدمه

۲- مبنای قانونی

۳- سرفصل حسابها و روش حسابداری

۴- تغییر در سایر دستورالعملهای حسابداری دولتی

۱- مقدمه

بر اساس قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تامین و توقیف اموال دولتی، وزارتخانه ها و موسسات دولتی مکلفند وجوه مربوط به محکوم به دولت را با رعایت قوانین و مقررات مربوط از محل اعتبار سال های قبل و در صورت عدم امکان تامین، در بودجه سال بعد منظور و پرداخت نمایند. در صورتی که اعتبار لازم برای وجوه محکوم به دولت تا ۱۸ ماه پس از صدور حکم تامین شود، پرداخت قطعی شناسایی خواهد شد؛ در غیر این صورت برداشت انجام شده بر اساس روش حسابداری زیر شناسایی و ثبت می گردد. همچنین ذیحساب مکلف است هر گونه برداشتی که به موجب احکام صادره، قبل از انقضاء مدت یکسال و نیم (۱۸ ماه) صورت گرفته باشد را به همراه مستندات مربوط به دیوان محاسبات کشور منعکس نماید. در صورتی که احکام قطعی از سوی مراجع ذیصلاح در مورد سایر دستگاه های اجرایی استفاده کننده از بودجه عمومی دولت (شرکت های دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی) صادر شود، مهلت یکسال و نیم برای تامین اعتبار وجود ندارد. چنانچه اعتبار لازم برای احکام مذکور وجود داشته باشد، پرداخت قطعی شناسایی خواهد شد؛ در غیر این صورت برداشت انجام شده بر اساس روش حسابداری زیر شناسایی و ثبت می گردد.

۲- مبنای قانونی

این دستورالعمل در اجرای ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور تهیه شده و مبنای تهیه آن قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تامین و توقیف اموال دولتی می باشد.

۳- سرفصل حساب ها و روش حسابداری

۳-۱- سرفصل حساب های مختص این دستورالعمل

ردیف	حساب کل	حساب معین	ماهیت حساب
۱	کسری ابواب جمعی برداشتی	به تفکیک اشخاص و مشخصات اعتبار	بدهکار
۲	کسری ابواب جمعی برداشتی سنواتی	به تفکیک اشخاص، سال و مشخصات اعتبار	بدهکار
۳	کسری ابواب جمعی برداشتی سایر منابع	به تفکیک اشخاص، سال و مشخصات اعتبار	بدهکار

۳-۲- روش حسابداری

الف) در صورتی که اعتبار لازم در مهلت قانونی تعیین شده برای پرداخت احکام صادره از مراجع ذیصلاح تامین نشود و برداشت وجه از سوی اشخاص انجام شود، کسری وجوه ایجاد شده بر اساس اعلامیه بانکی مربوط به شرح ذیل شناسایی می شود:

کسری ابواب جمعی برداشتی (بدهکار) ***

بانک پرداخت (بستانکار) ***

موضوع: دستورالعمل حسابداری کسری ابواب جمعی برداشتی به موجب احکام صادره از مراجع ذیصلاح

به هنگام ایجاد کسری ابواب جمعی برداشتی، مراتب برداشت به موجب احکام صادره از مراجع ذیصلاح برای اقدامهای قانونی لازم توسط ذیحساب به دادسرای دیوان محاسبات کشور، دستگاه اجرایی ذیربط و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام و موضوع تا حصول نتیجه نهایی پیگیری می شود. در ضمن به هنگام برداشت وجه از بانک عامل ذیحساب نیز می بایست ثبت فوق در دفاتر مربوط اعمال گردد.

ب) چنانچه برداشت وجه به موجب احکام صادره از مراجع ذیصلاح از حساب بانکی عامل ذیحساب انجام شود، به محض اطلاع از کسری ایجاد شده در تنخواه گردان پرداخت، ثبتهای ذیل در دفاتر ذیحسابی شناسایی می گردد:

(۱) کسری ابواب جمعی برداشتی (بدهکار) ***

تنخواه گردان پرداخت (بستانکار) ***

(۲) ذخیره تامین اعتبار (بدهکار) ***

تامین اعتبار (بستانکار) ***

(۳) کنترل تخصیص (بدهکار) ***

تنخواه گردان حسابداری (بستانکار) ***

در صورتی که تا پایان شهریور ماه کسری یاد شده رفع نگردد و تهیه تراز عملیات اصلاحی میسر نشود، عملکرد دستگاه اجرایی مورد نظر بر اساس وضعیت موجود با افزایش مبلغ حساب کسری ابواب جمعی برداشتی در گزارش حسابهای وخواهی (موضوع بند ۴ ماده ۴ قانون تفریح بودجه سالهای پس از انقلاب)، به همراه صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور ارایه می شود.

پ) چنانچه در سال شناسایی کسری، اعتبار لازم تامین و کسری ابواب جمعی برداشتی رفع شود، ثبتهای ذیل در دفاتر اعمال می گردد:

(۱) تامین اعتبار (بدهکار) ***

ذخیره تامین اعتبار (بستانکار) ***

(۲) هزینه/ دارایی در جریان تکمیل یا ایجاد / موجودی جنسی و کالا (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی (بستانکار) ***

(۳) ذخیره تامین اعتبار (بدهکار) ***

تامین اعتبار (بستانکار) ***

(۴) تنخواه گردان حسابداری (بدهکار) ***

کنترل تخصیص اعتبار (بستانکار) ***

نکته: در صورتی که در سال شناسایی کسری ابواب جمعی برداشتی مشخص شود که برداشت یادشده اشتباهاً انجام شده است، به هنگام واریز وجوه برداشتی به حساب بانک مربوط، ثبت معکوس بند (الف) در دفاتر اعمال می‌گردد.

ت) در صورتی که تا پایان دوره مالی کسری ایجاد شده رفع نگردد، حساب کسری ابواب جمعی برداشتی حسب مورد در مقابل حساب(های) مربوط بسته خواهد شد.

ث) افتتاح حساب کسری ابواب جمعی برداشتی در ابتدای دوره مالی

کسری ابواب جمعی برداشتی سنواتی (بدهکار) ***

دریافتی از خزانه در سنوات قبل (بستانکار) ***

ج) چنانچه اعتبار لازم برای رفع کسری ابواب جمعی برداشتی، در سال‌های پس از شناسایی آن تامین شود:

ج-۱) در صورتی که تامین اعتبار و رفع کسری ابواب جمعی برداشتی، مربوط به اعتبارات هزینه باشد، ثبت ذیل در دفاتر سال رفع آن اعمال می‌گردد:

دریافتی از خزانه در سنوات قبل (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سنواتی (بستانکار) ***

ج-۲) در صورتی که تامین اعتبار و رفع کسری ابواب جمعی برداشتی، مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای باشد، ثبت ذیل در دفاتر سال رفع آن اعمال می‌گردد:

دارایی در جریان تکمیل یا ایجاد سنواتی / موجودی جنسی و کالای سنواتی (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سنواتی (بستانکار) ***

ج-۳) چنانچه تامین اعتبار و رفع کسری ابواب جمعی برداشتی، مربوط به دارایی‌های سرمایه‌ای خاتمه یافته باشد، ثبت ذیل در دفاتر سال رفع آن اعمال می‌گردد:

دریافتی از خزانه در سنوات قبل (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سنواتی (بستانکار) ***

بدیهی است، به میزان مبلغ کسری رفع شده، حسب مورد بهای تمام شده دارایی مربوط (اموال منقول غیر مصرفی یا اموال غیر منقول) افزایش می‌یابد.

چ) در صورتی که در سال‌های بعد از ایجاد کسری ابواب جمعی برداشتی مشخص گردد که برداشت ناشی از اشتباه یا قصور اشخاص است، به هنگام واریز وجوه برداشتی به حساب بانک مربوط، ثبت‌های ذیل در سال رفع کسری انجام می‌شود:

۱) بانک پرداخت (بدهکار) ***

واگذاری دارایی‌های مالی وصولی (بستانکار) ***

۲) دریافتی از خزانه در سنوات قبل (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سنواتی (بستانکار) ***

۳) واگذاری دارایی های مالی واحد دستگاه (بدهکار) ***

واگذاری دارایی های مالی پیش بینی شده (بستانکار) ***

۴) واگذاری دارایی های مالی پیش بینی شده (بدهکار) ***

واگذاری دارایی های مالی تحقق یافته (بستانکار) ***

ح) به هنگام واریز وجوه مذکور به خزانه و اخذ تاییدیه مربوط، ثبت ذیل در دفاتر اعمال می گردد:

واگذاری دارایی های مالی ارسالی (بدهکار) ***

بانک پرداخت (بستانکار) ***

در صورتی که تا پایان شهریور ماه سال بعد کسری ایجاد شده رفع گردد؛ ذیحسابی مربوط مراتب را به دادسرای دیوان محاسبات کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام و پس از اعمال ثبت های اصلاحی یادشده در سال رفع کسری، فرم های عملکرد سال ایجاد کسری را اصلاح و به همراه مدارک مربوط (موافقتنامه، اعلامیه تخصیص اعتبار، تاییدیه وجوه دریافتی از خزانه، تاییدیه وجوه واریزی به خزانه) برای اعمال در اصلاحیه صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به مراجع قانونی ارایه می نماید.

د) در صورت برداشت به موجب احکام صادره از حساب وجوه سایر منابع، ثبت های ذیل اعمال می گردد. لازم به ذکر است؛ چنانچه برداشت مذکور از محل وجوهی انجام شود که به صورت تنخواه گردان پرداخت تامین شده است، ذیحساب دریافت کننده وجه می بایست مراتب را به همراه اسناد و مدارک مربوط به ذیحساب واگذارکننده وجه اعلام نماید. ذیحساب واگذارکننده وجه می بایست علاوه بر شناسایی کسری ابواب جمعی برداشتی مطابق بند (ب) مذکور، مراتب برداشت را به دادسرای دیوان محاسبات کشور، دستگاه اجرایی ذیربط و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام و موضوع را تا حصول نتیجه نهایی پیگیری نماید.

د - ۱) در صورتی که وجوه لازم در مهلت قانونی تعیین شده برای پرداخت احکام صادره از مراجع ذیصلاح تامین نشود و برداشت وجه از سوی اشخاص انجام شود، کسری وجوه ایجاد شده بر اساس اعلامیه بانکی مربوط به شرح ذیل شناسایی می شود:

کسری ابواب جمعی برداشتی سایر منابع (بدهکار) ***

بانک پرداخت (بستانکار) ***

د- ۲) چنانچه وجوه لازم برای رفع کسری ابواب جمعی برداشتی در سال شناسایی یا سال(های) پس از شناسایی آن تامین شود، حسب مورد ثبت ذیل اعمال می گردد:

پرداخت از محل سایر منابع (بدهکار) ***

دارایی در جریان تکمیل یا ایجاد سایر منابع (بدهکار) ***

موجودی جنسی و کالای سایر منابع (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سایر منابع (بستانکار) ***

د- ۳) چنانچه تامین وجوه مذکور و رفع کسری ابواب جمعی برداشتی، مربوط به دارایی های سرمایه ای خاتمه یافته باشد، ثبت ذیل اعمال می گردد:

دریافتی بابت سایر منابع (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سایر منابع (بستانکار) ***

بدیهی است، به میزان مبلغ کسری رفع شده، حسب مورد بهای تمام شده دارایی مربوط (اموال منقول غیر مصرفی یا اموال غیر منقول) افزایش می یابد.

د- ۴) حساب کسری ابواب جمعی برداشتی سایر منابع در پایان دوره مالی با حساب دریافتی بابت سایر منابع بسته و در ابتدای دوره مالی بعد با این حساب افتتاح می گردد.

د- ۵) در صورتی که در سال ایجاد یا سال های بعد از ایجاد کسری ابواب جمعی برداشتی مشخص گردد که برداشت ناشی از اشتباه یا قصور اشخاص است، به هنگام واریز وجوه برداشتی به حساب بانک مربوط، ثبت ذیل اعمال می گردد:

بانک پرداخت (بدهکار) ***

کسری ابواب جمعی برداشتی سایر منابع (بستانکار) ***

۴- تغییر در سایر دستورالعمل های حسابداری دولتی

با تصویب و ابلاغ این دستورالعمل، دستورالعمل حسابداری شماره ۱۷۸۷۴/۱۷۸۷۴/۵۴/۲۹۰۰ مورخ ۸۴/۵/۹ ملغی خواهد شد.